

Мельничук Ю. М.
канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
м. Умань, Україна

СИСТЕМИ ПЕНСІЙНОГО СТРАХУВАННЯ – НАПРЯМОК СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ

На сучасному ринку страхування можна виділити як позитивні, так і негативні процеси і тенденції. До позитивних, ми вважаємо потрібно віднести, ріст розмірів статутних фондів, страхових резервів і обсягів зібраних страхових платежів. До негативу ми включили той факт, що існує значна кількість страхових компаній, що свідчить про екстенсивний характер розвитку ринку і утруднює нагляд за страховою діяльністю, а також постійне зниження рівня виплат, котре є доказом не завжди реального страхового захисту. Великі обсяги і досить високі темпи росту прибутку страхових компаній є наслідком низького рівня виплат і вищих, порівняно з європейськими, цін на страхові продукти.

Страхування необхідна справа. Але у великому розмаїтті пропонованих послуг юридичним та фізичним особам важко зробити вибір. Маючи досить сумний досвід з вкладами, важко зупинитися на тій чи іншій компанії. І це закономірно і правильно. Бо існує безліч способів скориставшись довірою людей, залишити їх ні з чим, особливо в країнах з політичною та економічною нестабільністю [1].

Дещо поліпшилась ситуація із пенсійним страхуванням громадян. Прийняття у 2003 році законів України про «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» [2] та «Про недержавне пенсійне забезпечення» [3] практично ознаменувало початок реформи в пенсійній системі України. Нині кожен з нас мусить сам турбуватися про своє фінансове забезпечення у похилому віці, оскільки законодавчо Україна перейшла від системи пенсійного забезпечення до системи пенсійного страхування. Згідно Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» система пенсійного забезпечення складається з трьох рівнів.

I рівень - солідарна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Така солідарна система базується на засадах солідарності і субсидування та здійснення виплати пенсій і надання соціальних послуг за рахунок коштів Пенсійного фонду на умовах та в порядку, передбачених Законом «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».

II рівень - накопичувальна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Така накопичувальна система пенсійного страхування базується на засадах накопичення коштів застрахованих осіб у Накопичувальному фонді та здійснення фінансування витрат на оплату договорів страхування довічних пенсій і одноразових виплат на умовах та в порядку, передбачених Законом «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».

III рівень - система недержавного пенсійного забезпечення. Така система

базується на засадах добровільної участі громадян, роботодавців та їх об'єднань у формуванні пенсійних накопичень з метою отримання громадянами пенсійних виплат на умовах та в порядку, передбачених Законом України «Про недержавне пенсійне забезпечення».

Важливим є те, що I та II рівні системи пенсійного забезпечення в Україні становлять систему загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.

A відтак, II та III рівні системи пенсійного забезпечення в Україні становлять систему накопичувального пенсійного забезпечення.

Відповідно, для окремих категорій громадян законами України можуть встановлюватися умови, норми і порядок їх пенсійного забезпечення, відмінні від загальнообов'язкового державного пенсійного страхування і недержавного пенсійного забезпечення. Це є позитивним зрушенням пенсійного страхування.

Громадяни України можуть бути учасниками та отримувати пенсійні виплати одночасно з різних рівнів системи пенсійного забезпечення в Україні. Обов'язковість участі або обмеження щодо участі громадян у відповідних рівнях системи пенсійного забезпечення в Україні та отримання пенсійних виплат встановлюються законами з питань пенсійного забезпечення.

На I та II рівень вплив працівника здійснюється опосередковано, залежно від його трудового стажу та розмірів заробітної плати. III рівень дає змогу роботодавцю та самому працівнику самостійно потурбуватися про розмір своєї додаткової недержавної пенсії.

Закон, що регулює взаємовідносини суб'єктів III рівня («Про недержавне пенсійне забезпечення»), вступив у дію з 01.01.2004. Згідно з ним, додаткове недержавне пенсійне забезпечення може здійснюватися недержавними пенсійними фондами, страховими компаніями із страхування життя, банківськими установами. Найбільшого розвитку набуло довгострокове накопичувальне страхування життя.

На українському страховому ринку спостерігається зростання кількості страхових компаній, які поступово об'єднуються в страхові групи. Дані об'єкти займаються різними видами страхування передбаченими чинним законодавством, в більшості випадків це страхування інтересів юридичних осіб. Але не слід забувати, що юридичні одиниці складаються з працівників, людей, які теж потребують страхового захисту. Тому ми вважаємо що потрібно більш детально вивчити питання страхового захисту громадян.

Отже, розвиток системи пенсійного страхування є напрямком соціального захисту населення. Кожна людина сама буде піклуватись про своє майбутнє і старість, буде забезпечувати свій благоустрій і мати фінансові гарантії і підтримку у разі настання несприятливих ризиків та обставин. Непередбачувані обставини, нещасні випадки, хвороби та інвалідність можуть виникнути в житті кожної людини, проте, маючи фінансову базу, кошти на такі випадки, можна покрити такі ризики. Захищене населення – це сильна нація, здоровий соціальний клімат, благоустрій та стрімкий розвиток всіх верств.

Література:

1. Мельничук Ю.М. Теорія і практика страхування життя в Україні: Монографія.

Умань: ВПЦ «Візаві», 2018. 158 с.

2. Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» від 09.07.2003 р. № 1058-IV. URL : <http://www.kmu.gov.ua>.

3. Закон України «Про недержавне пенсійне забезпечення» від 09.07.2003 р. № 1057-IV. URL : <http://www.kmu.gov.ua>

Найда Ю. В.

здобувач вищої освіти 54-м групи

Науковий керівник: **Подзігун С. М.**, канд. екон. наук, доцент кафедри маркетингу, менеджменту та управління бізнесом

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
м. Умань, Україна

ОСОБЛИВОСТІ HR-МЕНЕДЖМЕНТУ В МАЛОМУ БІЗНЕСІ

Пандемія трансформувала компанії на пошук нових стратегій, адже для того, щоб протидіяти новим викликам, керівникам та HR спеціалістам потрібні нові компетенції. Лідерство має бути адаптовано до нової реальності інтенсивних змін, які вимагають мислення, гнучкості та зростання. Менеджерам необхідно дистанційно мотивувати та контролювати персонал до виконання своїх обов'язків та створювати безпечні умови праці. Швидкість прийняття рішень стала актуальною та цифровою, тому підприємцям доводиться модернізувати HR-стратегії.

Управління персоналом - частина стратегії будь-якої організації. Сучасний етап розвитку економіки України характеризується цифровізацією виробництва, тому реалізовувати функцію “управління” будь-якою компанією сьогодні складно, адже конкуренція стає дедалі жорсткішою з кожним роком. Тому питанням управління необхідно приділяти особливу увагу, і це вимагає значних змін у вимогах до персоналу [9]. Дослідження показують, що при переході до гнучких методів основною перешкодою є традиційний менеджмент.

Компаніям важко впроваджувати такі процеси, як Scrum, XP або Канбан, якщо їхні лідери беруть за основу застарілі управлінські підходи. Менеджери мають зрозуміти, у чому полягає їхня нова роль у XXI столітті як отримати від команд розробників максимальних результатів. Дедалі більшої популярності набуває таке поняття, як Менеджмент 3.0, якому передували такі управлінські практики, як Менеджмент 1.0 та 2.0.

Основними ознаками Менеджмент 1.0 управління є повна залежність компанії від її керівника. Дехто називає цей менеджмент командно-контролюючим: організацію вибудовують і керують нею зверху вниз, але повноваженнями влади наділені одиниці. Топ-менеджери мають можливість маніпулювати бонусами, що негативно впливає на результати очолюваних компаній. Отже, можна стверджувати, що Менеджмент 1.0 має недоліки, застарілий та потребує оновлення [1].

УДК 336.02:336.1: 336.6

Фінансово-кредитний механізм розвитку економіки та соціальної сфери: Матеріали IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 9 грудня 2021 р., м. Кропивницький. – К.: «Ексклюзив-Систем», 2021. - 141 с.

Для наукових працівників, викладачів, аспірантів, студентів, практиків

Редакційна колегія: **Левченко О.М.**, д.е.н., проф., **Шалімова Н.С.**, д.е.н., проф., **Сибірцев В.В.**, д.е.н., доц., **Базиліук А.В.**, д.е.н., проф., **Ковальчук К.Ф.**, д.е.н., проф., **Загреба І.Л.**, к.е.н., доц., **Попов В.М.**, к.е.н., доц. (*відп.секретар*), **Петренко Л.М.**, асист. (*техн.редактор*)

Представлені матеріали є результатами досліджень науковців та практиків з проблем фінансово-кредитного регулювання розвитку економіки та соціальної сфери. До збірника ввійшли тези доповідей, що розкривають проблеми сучасної фінансової науки та практики: розробки методів реалізації фінансової політики держави; фінансово-аналітичного забезпечення, податкового регулювання і страхового захисту суб'єктів підприємницької діяльності; напрямів реформування фінансів соціальної сфери та системи соціального забезпечення; оцінки впливу глобалізації економіки на розвиток фінансів; сучасних проблем обліку, аудиту та оподаткування; розвитку новітніх інформаційних технологій у фінансах.

ISBN 978-617-7942-19-0

Рекомендовано до друку Вченою радою Центральноукраїнського національного технічного університету (протокол № 5 від 20 грудня 2021 року)

Матеріали публікуються у авторській редакції.

За підбір і точність наведених фактів, цитат, даних, власних імен та іншої інформації несуть особисту відповідальність автори тез доповідей. Редакція може приймати рішення про публікацію статті в порядку обговорення, не поділяючи точки зору автора.

© Автори, 2021

© Центральноукраїнський національний технічний університет, 2021

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Центральноукраїнський національний технічний університет (ЦНТУ)
Економічний факультет

**ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИЙ МЕХАНІЗМ
РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ ТА СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ**
Матеріали
IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
(9 грудня 2021 р.)

Кропивницький – 2021 рік